RMD21-0019

Raadsmededeling

Datum	6 augustus 2021	Nr.	RMD21-0019
Van	Het college van B&W	Contactpersoon: Dhr. J.J. van Schaik Email: J.J.VanSchaik@bergenopzoom.nl Tel: 0164-277874	
Aan	De raads- en burgerleden		
Portefeuillehouder(s)	Dhr. J.J.S.M. de Lange en Mevr. P.T.C. Koenders		
Onderwerp	Voorgenomen besluit tot ontbinding van de NV Aangenaam	Doel	☐ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☑ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Mededeling

Beste leden en burgerleden van de gemeenteraad,

Sinds 1961 beschikt de gemeente Bergen op Zoom over het instrument NV Aangenaam, statutaire naam 'NV Maatschappij ter bevordering van industrievestiging te Bergen op Zoom'. De NV Aangenaam is de zelfstandig opererende ontwikkelingsorganisatie van de gemeente Bergen op Zoom, met als doelstellingen ‘promotie van de stad’ en ‘verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven’.
In het Focusakkoord is onder meer opgenomen dat verbonden partijen worden doorgelicht op toegevoegde waarde en doelmatigheid en indien opportuun worden verlaten. Wij hebben deze doorlichting inmiddels gedaan. Ook is de NV Aangenaam op uw verzoek kort besproken tijdens de Commissie RDE van 14 april jl. Wij hebben met uw opmerkingen rekening gehouden en komen mede op basis daarvan tot het voorgenomen besluit de NV Aangenaam te ontbinden.

Met toepassing van artikel 169 lid 1 en lid 4, van de Gemeentewet, stellen wij u in de gelegenheid uw wensen en bedenkingen met betrekking tot dit ontwerpbesluit aan ons kenbaar te maken.

Historie en achtergrond NV Aangenaam
De NV Aangenaam is opgericht op 8 maart 1961 onder de naam 'NV Maatschappij ter bevordering van industrievestiging te Bergen op Zoom'. De NV is in de beginjaren ingezet om bedrijven naar Bergen op Zoom te halen en had aanvankelijk als aandeelhouders de gemeente Bergen op Zoom en de Kamer van Koophandel (KvK) Zuidwest-Nederland. In 2008 werd het gemeentelijk instrument Citymarketing onder de verantwoordelijkheid van de NV gebracht, in 2012 gevolgd door het instrument Economisch Stimuleringsfonds. Met deze instrumenten kon de NV, als zelfstandig opererende ontwikkelingsorganisatie van de gemeente

Bergen op Zoom, aan de doelstellingen ‘promotie van de stad’ en ‘verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven’ concreet invulling geven.
Met het afstoten van de aandelen van de Kamer van Koophandel ZW-Nederland in 2013 werd de gemeente enig aandeelhouder en is gewerkt aan een profilerings- en professionaliseringsslag. Het Meerjarenplan 2019-2021 is daar de vertaling van en is als achtergrondinfo kortheidshalve bijgevoegd. Daarin staat de ontwikkelstrategie van de NV beschreven m.b.t. de promotie van de stad en het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven en de activiteiten die daarbij horen. V.w.b. promotie van de stad (lees: Citymarketing) zijn deze activiteiten inmiddels als gevolg van het Focusakkoord afgebouwd.

Begin 2020 vond een ‘bestuurlijke reset’ plaats, leidend tot een nieuwe collegesamenstelling per mei 2020. Vanwege deze reset, daarmee de tijdelijke afwezigheid van zowel de aandeelhouder als president-commissaris, afwezigheid en vertrek van de twee toenmalige NV-directeuren en het verschijnen van het Focusakkoord (en mogelijke consequenties daarvan voor (het functioneren van) de NV) is feitelijk een periode van stilstand rondom de NV ontstaan.

Met de feitelijke afbouw van het onderdeel Citymarketing is de NV Aangenaam teruggekeerd naar de basis: het verrichten van werkzaamheden ten dienste van de vestiging van bedrijven in de gemeente Bergen op Zoom (statuten: ‘in de ruimste zin des woords’). In de afgelopen jaren is de vestiging van bedrijven in onze gemeente, waar het verkoop van gemeentelijke bedrijfsgrond betreft, geprofileerd onder de noemer van de NV Aangenaam. Alhoewel kosten en opbrengsten van de verkoop van bedrijfsgrond voor onze gemeente waren, is de profilering van de NV (‘onafhankelijk’, ‘ondernemersvriendelijk’) gebruikt bij acquisitie- en verkoopgesprekken en transacties. Aangezien de huidige voorraad uitgeefbaar bedrijventerrein - nagenoeg - nihil is, is de rol voor de NV op de korte termijn zeer beperkt.

De meerwaarde van de NV in het verleden bestond met name in de onafhankelijke uitstraling van de NV. Deze was vooral van belang voor het instrument Citymarketing, dat uitdrukkelijk in de uitstraling ‘los van de gemeente’ werd gepositioneerd. In iets mindere mate werd de onafhankelijke uitstraling gebruikt bij de vestiging van bedrijven binnen de gemeente Bergen op Zoom. Bij bedrijfsgrondtransacties werd soms gebruik gemaakt van de onafhankelijke uitstraling (‘sneller en zakelijker’) van de NV.

De NV heeft in de afgelopen jaren het instrument van het Economisch Stimuleringsfonds van de gemeente ingezet. Daaruit zijn onder meer achtergestelde leningen aan bedrijven verstrekt. Ondanks de ‘aanjaagfunctie’ van deze leningen is de inzet hiervan beperkt geweest. Vanwege de ontstane discussie over inzet van dit middel en de niet-structurele voeding van het Economisch Stimuleringsfonds door de gemeente, is ook hier de rol en meerwaarde van de NV op de korte termijn beperkt.
De gemeente Bergen op Zoom is via de NV Aangenaam mede-aandeelhouder in de Green Chemistry Campus BV, naast aandeelhouders NV REWIN en de provincie Noord-Brabant. De constructie om via de NV deel te nemen in de campussamenwerking, heeft geen bijzondere voor- of nadelen opgeleverd. Overigens voert de gemeente (en niet de NV) de zgn. ‘Stimuleringsregeling Biobased Economy – Green Chemistry Campus’ uit, waarmee stimuleringsbijdragen aan start-ups/scale-ups actief in de (circulaire) Biobased Economy worden verstrekt. Deze regeling blijft de gemeente uitvoeren en staat los van het voorgenomen besluit tot ontbinding van de NV Aangenaam.

De NV heeft momenteel één grondpositie in eigendom. Dit betreft een perceel landbouwgrond in de gemeente Woensdrecht (gedeelte Oude Hinkelenoordpolder, ca. 18 ha, thans verpacht aan een akkerbouwer). De constructie om dit perceel via de NV Aangenaam in eigendom te houden, heeft geen bijzondere voor- of nadelen opgeleverd.

Geconcludeerd kan worden dat de meerwaarde in het verleden van het NV-instrument groot was en dat het NV-instrument in de huidige tijd geen extra bijdrage meer levert die de gemeente zelf ook kan en gaat uitvoeren. Met het afbouwen van Citymarketing en bij gebrek aan uitgeefbare bedrijfskavels is de meerwaarde van 'onafhankelijkheid' op dit moment en naar de toekomst gering.
Naast geringe meerwaarde bestaat er ook een grote afhankelijkheid van de gemeentelijke financiering (niet/nauwelijks eigen verdienpotentieel) en inzet van gemeentelijk personeel, die van invloed zijn op de slagkracht van de NV.

Relatie met activiteiten REWIN, BOM, Impuls etc.
Regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) zoals REWIN, Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) en Impuls Zeeland hebben als doel de regionale economie te versterken. Respectievelijk West-Brabant, geheel Noord-Brabant en Zeeland zijn de 'werkgebieden' van genoemde ROM's. De ROM's begeleiden ondernemers in hun bedrijfsvoering en stimuleren ondernemers zich in de betreffende regio te vestigen (acquisitie). BOM en Impuls Zeeland verstrekken daarnaast risicokapitaal aan of investeren in ondernemingen. Concreet voorbeeld is het bedrijf Protix in Bergen op Zoom, waarin de BOM mede-investeerder is. De ROM's verrichten een groot aantal activiteiten die de NV Aangenaam niet verricht. Op het gebied van bedrijfsacquisitie heeft er in het verleden geen dubbeling van activiteiten tussen de NV Aangenaam en de ROM's plaatsgevonden. Naar de toekomst toe is deze dubbeling ook niet te verwachten.

Overwegingen toekomstperspectief NV Aangenaam
De meerwaarde van het hebben van dit NV-instrument is onder meer gelegen in bestuursvrijheid. Met de NV heeft het college een instrument waarmee in principe sneller en vrijer gehandeld kan worden, uiteraard binnen de door uw raad gestelde kaders. De dubbeling van functies (wethouder/aandeelhouder, NV-directeur/Clustermanager W&R, wethouder/president-commissaris, ambtenaar/adviseur NV) leidt of kan leiden tot soms onduidelijke en onwenselijke vermenging van verantwoordelijkheden. In de huidige tijd werkt deze governance contraproductief, waar juist veel gevraagd wordt op het gebied van transparantie, rechtmatigheid, integriteit en politiek-bestuurlijke context, hetgeen op zijn minst een aanpassing van de governance rechtvaardigt. Uit bovenstaande blijkt dat de specifieke meerwaarde van het instrument NV Aangenaam momenteel en kijkend naar de toekomst gering is. De voordelen (onafhankelijke uitstraling, snel besluiten kunnen nemen) zijn vooral voordelen 'op papier'. Kijkend naar de financiële situatie van onze gemeente, de uitgangspunten uit het Focusakkoord en het 'uitgeklede' karakter van de NV (nl. minus Citymarketing) maken dat de meerwaarde van de NV gering is. De nadelen (governance, dubbeling van functies) en het feit dat de NV geen structurele funding heeft, wegen ons inziens zwaarder. Deze afwegingen zijn gedeeld met de Raad van

Commissarissen van de NV Aangenaam[1]. Alhoewel de RvC meerwaarde ziet van het NV instrument is bij de RvC op basis van bovenstaande overwegingen ook begrip wanneer besloten wordt tot ontbinding van de NV.

Dit alles overwegende hebben wij het voornemen de NV Aangenaam te ontbinden. Bij een proces tot NV-ontbinding moet een aantal dossiers worden afgerond dan wel overgedragen alvorens tot ontbinding over te kunnen gaan. Dit betreft o.a. besluitvorming over de overdracht van NV-grondpositie en de deelneming van de NV in de Green Chemistry Campus.

Indicatief levert de ontbinding van de NV voor de gemeente een eenmalig voordeel op van ongeveer € 2 mln. Dit bestaat met name uit het vrijvallen van de reserve en de opgenomen verplichtingen uit hoofde van het Economisch Stimuleringsfonds bij de NV.
Nadrukkelijk wordt aangegeven dat bovenstaande een indicatie is, afhankelijk van de wijze waarop liquidatie realiseerbaar is. Daarnaast zullen de kosten voor de NV ook toenemen naarmate het liquidatie proces langer duurt.

Bijlagen

De volgende bijlage is, als achtergrondinformatie voor deze raadsmededeling, ter inzage gelegd:

- Meerjarenplan NV Aangenaam 2019-2021

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris, locoburgemeester,

Dhr. J.L.A.M. Rutten Dhr. P.A.M. van der Velden

[1] De RvC van de NV Aangenaam bestaat uit President-Commissaris Jeroen de Lange en commissarissen Paul Nijskens, Leo Beckers en Rob Neutelings. RvC-adviseur is Hans Kocx.

Gemeente Bergen op Zoom

RMD21-0019

Raadsmededeling

Onderwerp	:	Voorgenomen besluit tot ontbinding van de NV Aangenaam,		
Nummer	:	RMD21-0019	Datum	: 6 augustus 2021

Contactpersoon	:	de heer J.J. van Schaik
Contactpersoon Email	:	J.J.VanSchaik@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	:	0164-277874